

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ

Матвійчук А.А., гр. ФЗ-19М

Науковий керівник – канд. екон. наук, проф. **Н.Б. Кашена**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Сучасний етап розвитку підприємств торгівлі характеризується гострою конкуренцією, пошуком дієвих форм, методів і технологій управління, зростанням потреб споживачів, необхідністю побудови ефективної системи управління. За цих обставин успіх кожного торговельного підприємства визначається ефективністю його діяльності, яка обумовлюється ступенем задоволення потреб суспільства з мінімальними витратами. Тому ефективне управління операційними витратами займає пріоритетне місце в системі стратегічного розвитку торговельного підприємства, і, відповідно, актуалізується питання його концептуалізації.

Управління операційними витратами підприємств торгівлі має розглядатися як комплексна функціональна керуюча система, що забезпечує розробку взаємозалежних управлінських рішень, кожне з яких робить свій внесок у загальну результативність діяльності підприємства. При цьому модель системи управління операційними витратами повинна бути високодинамічною та враховувати зміну факторів зовнішнього середовища, потенціалу формування власних фінансових ресурсів, темпів економічного розвитку, форм організації виробничої та фінансової діяльності, фінансового стану та інших параметрів функціонування підприємства. Крім того, вона повинна впроваджуватися на комплексній основі, забезпечуючи взаємозалежне вирішення поставлених задач. Тільки такий підхід буде сприяти різкому росту економічної ефективності роботи підприємства. При цьому в функціональні обов'язки робітників підприємства необхідно ввести конкретні функції, що забезпечать ощадливе витрачання коштів.

Управління операційними витратами на торговельному підприємстві передбачає виконання всіх функцій, властивих управлінню будь-яким об'єктом, розробку (прийняття) та реалізацію рішень, а також контроль за їх виконанням. При цьому функції управління операційними витратами реалізуються через елементи управлінського циклу: прогнозування та планування, організацію, координацію та регулювання, активізацію та стимулювання виконання, облік та аналіз. Виконання функцій управління в повному

обсязі по всім елементам складає цикл впливу управляючої підсистеми (суб'єкт управління) на підсистему управління (об'єкт управління).

Значимо, що ефективна модель управління операційними витратами, має бути організована з врахуванням певних принципів (а саме: єдність методів управління, інтегрованість із загальною системою управління, якісне інформаційне забезпечення, орієнтованість на стратегічний розвиток підприємства, недопущення та усунення непродуктивних витрат обігу, впровадження ефективних методів їх оптимізації, підвищення зацікавленості працівників в оптимізації операційних витрат, варіативність підходів до обґрунтування управлінських рішень з витрат та їх комплексний характер), що створюють основу високих темпів розвитку підприємства, досягнення необхідних кінцевих результатів його господарської діяльності та постійного росту його ринкової вартості.

Реалізація вищезазначених вимог дозволила обґрунтувати складові концептуальної системи управління операційними витратами та розробити її структуру, що включає такі елементи як мета, завдання, принципи, функції, методи, інструменти та результат управління. Розроблена концептуальна модель управління операційними витратами в авторському визначенні, це сукупність окремих складових, що мають властивість забезпечувати безперервний у часі процес комплексного впливу на операційні витрати задля досягнення оптимального їх розміру та рівня, структури та позитивної динаміки. Дана модель заснована на сучасних методах управління соціально-економічними системами. Вона включає методологічні складові механізму управління операційними витратами торговельних підприємств, містить мету, постановку завдання, а також оцінку ефективності управління операційними витратами.

Застосування даної моделі дозволить полегшити процес постановки цілей підприємства, що полягає в розробці та визначенні системи якісних та кількісних показників, які будуть основними критеріями оцінки запропонованих для їхнього досягнення механізмів та процесів, а також результатів.

Таким чином, управління витратами операційної діяльності підприємств торгівлі необхідно розглядати як послідовність виконання певних управлінських процедур, що складається з визначеної кількості етапів. Успіх цього процесу досягається за умов раціональної організованої системи управління операційними витратами, дотримання принципів ефективного управління, скоординованих дій суб'єктів управління щодо реалізації функцій управлінського процесу, вірно вибраних інструментів та методів управління.